

Všetci máme svoje sny

Som rád, že Vás môžem osloviť práve teraz, pri príležitosti začiatku nového roku 2012 a vydania premiérového čísla AWD news, ktoré čítate. Nasledujúce riadky majú vyjadriť poďakovanie tým, ktorí prejavili dôveru spoločnosti AWD a Vám, ktorí sa rozhodujete, či nám Vašu dôveru ešte len zveríte, by sme chceli ukázať jedinečnosť služby AWD a finančného profitu pre Vás.

Žijeme v turbulentnej dobe. Každý deň sme konfrontovaní s novými výzvami, na ktoré sme neboli pripravení. Náš život, naša budúcnosť, naše financie sú ovplyvňované vyhláseniami politikov a nie reálnou výkonnosťou firiem a ekonomiky. Ako reagovať, čo urobiť, aké prijať rozhodnutia? Kde je reálny svet a čo je vykonštruovaná fikcia? Všetci máme svoje sny a ciele, ktoré chceme dosiahnuť, realizovať. Služba AWD, správa Vašich privátnych financií

a majetku, nikdy v minulosti nebola pre Vás tak dôležitá, ako práve dnes. Povedzte nám, aké témy Vás zaujímajú a my Vám pravidelne štvrťročne prinesieme aktuálne informácie. Na všetky Vaše otázky existuje odpoveď. Správať sa racionálne, nerozhodovať sa emocionálne. Vy ste profesionáli vo Vašej profesii, AWD je profesionál v službe, ktorá Vám prináša riešenia. Všetci naši konzultanti majú za sebou

šesť mesačné odborné vzdelávanie a úspešne zložili licenčné skúšky NBS pre všetkých päť finančných sektorov.

Všetko má svoj začiatok a svoj koniec, kríza aj príležitosť. My Vás prevedieme touto dobou tak, aby ste v nej dokázali nájsť radosť, lásku a pokoj. A to bez financií, predovšetkým v dnešnej dobe, ide veľmi ťažko.

Mgr. Martin Keszöcze,
obchodný riaditeľ a konateľ AWD, s.r.o

Ako a kam investovať?

Ing. Zuzana Zedníková

Možností ako investovať svoje úspory je nespočetné množstvo. Základnou otázkou, na ktorú by mal každý investor poznať odpoveď, je: "Prečo investovať?"

Investori sú rôzni, majú iné očakávania, potreby a ciele. Majú odlišnú predstavu o požadovaných výnosoch a stabilite ich dosahovania, investičnom horizonte a iných súvisiacich skutočnostiach. Priama investícia do akcií a dlhopisov konkrétnej spoločnosti nesie so sebou riziko zlého výberu. Individuálny investor totiž nemá dostatočné informačné zdroje, ani technologické a odborné zázemie, aby si vedel kvalitne spravovať investície na kapitálovom trhu. Je preto dobré zveriť svoje peniaze do rúk odborníka

- špecialistu, ktorý ponúka kvalifikované know-how, profesionálnu analýzu trhu, vyhľadanie investičných príležitostí a dokáže rozložiť riziko. Ideálnym riešením sa preto zdajú byť podielové fondy. Fond investuje prostriedky do rôznych cenných papierov a nástrojov peňažného trhu, čím diverzifikuje riziko. Každý fond má nastavené iné pravidlá a je veľký rozdiel, či je zainvestovaný v pomere akcie : dlhopisy = 70 : 30 alebo 30 : 70. Tento rozdiel sa prejavuje jednak vo výkonnosti fondu, ale hlavne v jeho rizikovitosti.

Čo musíte pred investovaním vedieť? Ing. Zuzana Zedníková

Existuje viacero typov fondov a je dobré vedieť, ktorý vyhovuje Vášmu investičnému profilu.

- Je nevyhnuté sa ubezpečiť, že fond, ktorý si vyberiete, zodpovedá Vám prijateľnej miere rizika.
- Ani s odbornou správou podielových fondov nie je možné vylúčiť investičné riziko.
- Je dôležité sa ubezpečiť, že investičná spoločnosť, pre ktorú ste sa rozhodli, je dôveryhodná a má dobré meno.

PEŇAŽNÉ FONDY sú určené konzervatívnym investorom, ktorí radšej obetujú časť výnosu, ako by mali podstupovať vyššie riziko. Ide o vhodný spôsob uloženia krátkodobej hotovosti s odporúčaným investičným horizontom okolo jedného roka.

DLHOPISOVÉ FONDY sú určené pre investorov s dlhším investičným horizontom (minimálne tri a viac rokov). Napriek tomu, že dlhopisy sú relatívne bezpečné cenné papiere, je nutné počítať s tým, že za určitých podmienok môže byť ich výkonnosť i záporná. Rizikovosť dlhopisov závisí spravidla na dvoch aspektoch: dobe splatnosti dlhopisu a bonite emitenta. Volatilita

dlhopisových fondov je však výrazne nižšia ako pri akciách, takže na začiatku všeobecného poklesu akcií sú dlhopisy (a ich fondy) pomerne odolné. Ak však trvá pokles akciových trhov dlhšie, dlhopisy sa k poklesu pridávajú. Na rozdiel od akcií však pre ich rast stačí, aby sa situácia naďalej nezhoršovala, pretože v tom prípade budú fondy dlhopisov rásť tak, ako nabiehajú úrokové výnosy.

AKCIOVÉ FONDY dosahujú z dlhodobého hľadiska vyššiu výkonnosť ako dlhopisové alebo peňažné fondy. Pri dostatočne dlhom investičnom horizonte je teda vyššia nestabilita akciových fondov pozitívne odmeňovaná vyšším výnosom. Výhodou akciového fondu oproti priamemu investovaniu do akcií je, že portfóliový manažér nakúpi akcie viacerých firiem z rôznych odvetví. Keď jedna akcia sklame, ostatné môžu celkovú investíciu zachrániť. Volatilita je prirodzeným procesom. Investor do akciového fondu sa síce zbavil rizika zlého výberu konkrétnej akcie, ale stále ho môže postihnúť nepriaznivý trhový vývoj. Na burze sa striedajú obdobia, kedy kurzy takmer všetkých obchodovaných akcií klesajú, s obdobiami,

kedy kurzy väčšiny obchodovaných akcií rastú. V období všeobecného poklesu trhov teda investorovi nepomôže ani široká diverzifikácia do desiatok, či stoviek akcií. Finanční poradcovia si obľúbili dve príslovia: „Nič nie je tak hlboko, aby nemohlo klesnúť ešte nižšie“ a „Čo ide dolu, musí raz hore“. Chcú klientom zdôrazniť, že zatiaľ sa na burzách vždy klesajúci trend obrátil a straty boli vyrovnané. Niekedy to ale trvalo príliš dlho, a časť z investorov strácala nervy a predávala v tom najmenej príhodnom čase. Investovanie do akcií je beh na dlhú trať a na ceny akcií nepriaznivo vplyvajú aj prehnane reakcie na zlé (aj dobré) správy a predávať v čase, keď sa trhy prepadávajú nie je najrozumnejším riešením. Naopak, z pohľadu kupujúceho toto obdobie predstavuje najatraktívnejšiu investičnú príležitosť.

ZMIEŠANÉ FONDY investujú do akcií, dlhopisov a peňažného trhu zároveň. Hlavnou myšlienkou je diverzifikácia, ktorá má znížiť investičné riziko. Zároveň je časté aktívne riadenie fondu, čo znamená preskupovanie podielov v jednotlivých investičných triedach podľa aktuálneho výhľadu a skúseností manažéra.

ČO VPLÝVALO NA VÝVOJ TRHOV V ROKU 2011?

Kľúčovou témou roku 2011 a predovšetkým jeho druhej polovice bola európska dlhová kríza. Výnosy štátnych dlhopisov periférnych štátov eurozóny začali v priebehu roka dramaticky rásť a dostali sa až na úrovne, ktoré sa nezlučovali s dlhodobou fiškálnou udržateľnosťou. Kľúčový summit EÚ sa uskutočnil 8. a 9. decembra. Európski politici po dlhých jednaniach nakoniec oznámili to, čo investori očakávali. Eurozóna bude postupne smerovať k fiškálnej únii.

AKO BY NA SÚČASNÚ SITUÁCIU MALI REAGOVAŤ DROBNÍ INVESTORI?

Základné pravidlo úspešného investovania je aj naďalej rovnaké - konzistentne aplikovať dlhodobú investičnú stratégiu bez ohľadu na aktuálne dianie na trhu. Dlhodobá investičná stratégia má pritom dve základné roviny. Pravidelné investovanie (resp. stratégia priemerovania nákladov v čase) pomáha výrazne znížiť psychologickú bolesť investora z krátkodobej kolísavosti trhu, vrátane krátkodobých strát. Druhou rovinou úspešnej stratégie je tzv. alokácia aktív podľa rizikového profilu a investičného horizontu daného investora.

Môžeme očakávať, že v ďalších rokoch bude priemerná miera inflácie vo svete kvôli tlačeniu peňazí centrálnymi bankami o niečo vyššia ako v uplynulej dekáde. V prípade veľmi konzervatívneho portfólia v podobe dlhových cenných papierov by sa klient mohol vystaviť neprimeranému riziku vyššej inflácie. Aj keď akcie nie sú dokonalou ochranou proti inflácii, sú oveľa vhodnejšie ako dlhopisové investície. Dôvod je jednoduchý. Istina aj kupón väčšiny dlhopisov je pevne daný, zatiaľ čo korporátne zisky sú výrazne naviazané na reálnu ekonomiku, resp. nominálny HDP, ktorý má pri vyššej miere inflácie tendenciu rásť.

ČO NÁS ČAKÁ V ROKU 2012?

Kľúčovou témou pre rok 2012 nepochybne zostane európska dlhová kríza, resp. implementovanie úsporných fiškálnych politík v krajinách eurozóny. Druhou zásadnou témou bude rast globálnej ekonomiky a predovšetkým ekonomiky EÚ, kde je pre ďalší rok evidentná pomerne vysoká pravdepodobnosť miernej recesie. Rok 2012 bude nepochybne rokom veľmi zaujímavým a pre eurozónu rokom rozhodujúcim. Treba sa pripraviť na to, že vysoká volatilita bude prítomná aj naďalej a každá nová informácia z úst centrálnych bankárov a politických lídrov bude mať na trhy veľký dopad.

Záujemca o hypotéku by si mal porovnať ponuky viacerých bánk, aby našiel produkt najviac vyhovujúci jeho požiadavkám.

Bežný klient má pri výbere hypotéky niekoľko priorít: aby banka v čo najväčšej miere prefinancovala jeho investičný zámer, aby čo najmenej zaplatil na úrokoch, a aby mal k dispozícii „zadné dvierka“ v podobe predčasného splatenia. A pre mladých ľudí je zaujímavé využiť aj štátny príspevok pre mladých.

Banky ponúkajú rôzne úverové produkty a každá má výhodnejšie podmienky v iných parametroch. Niektorá banka poskytuje vysoké percento prefinancovania, iná má úver bez dokladovania príjmu, ďalšia živnostníkom umožňuje dokladovať príjem aj podľa obratu.

BANKY V SÚČASNOSTI PONÚKAJÚ ÚROKY NA HYPOTÉKACH NA ÚROVNI 4 % - ČO TO ZNAMENÁ V PREPOČTE NA FINANČIE KLIENTA? JE TO PRE NEHO ZAUJÍMAVÉ A KOĽKO PRIEMERNE NA TOM UŠETRÍ?

Úrokové sadzby okolo 4 % sa hlavne týkajú účelových hypotekárnych úverov. Tieto sadzby sú spravidla fixované na krátke obdobie, najčastejšie na jeden, dva, či tri roky. Po uplynutí doby fixácie banka môže úrokovú sadzbu zvýšiť, čím sa zvýši aj splátka pre klienta. Napríklad v prípade úveru vo výške 50 tisíc eur, s lehotou splácania 30 rokov, sa rozdiel medzi úrokovou sadzbou 4 a 6 % prejaví rozdielom v mesačnej splátke vo výške 61 eur. Tento rozdiel predstavuje za 30 rokov pre klienta ušetrených 21 960 Eur (viac ako 660 tisíc korún).

PO AKÝCH NOVINKÁCH V BANKÁCH SA OPLATÍ POOBZERAŤ A ČO MÔŽE BYŤ PRE NÁS VÝHODNÉ? NA ČOM PRI HYPOTÉKACH ZVYČAJNE NAJVIAC "PREPLÁCAME"?

Banky neustále prichádzajú na trh s novinkami, či už ide o úplne nové produkty, zlepšenie existujúcich produktov alebo niekedy len o úpravu podmienok čerpania úveru, zmeny poplatkov a pod. Banky taktiež spravidla na jar

a na jeseň v rámci podpory predaja úverov ponúkajú rôzne výhody a zľavy. Môžu to byť výhodné úrokové sadzby, zľavy alebo odpustenie poplatkov, benefity na iných bankových produktoch, vecné darčeky alebo súťaže. Tu je však potrebné sa podrobne oboznámiť s podmienkami kampane, nakoľko získanie benefitu môže byť časovo obmedzené (napr. obmedzenie doby čerpania úveru, podpis úverovej zmluvy tiež len

do určitého obdobia, a pod.) a nemusia platiť pre všetky typy úverov na bývanie. Na preplatenie úveru pôsobia dva faktory: výška úrokovej sadzby a doba splácania úveru. Čím vyššia je sadzba a čím je dlhšia doba úveru, tým klient v konečnom dôsledku viac zaplatí. Výška úrokovej sadzby závisí hlavne od bonity klienta. Ideálnou dobou úveru z hľadiska akceptovateľnosti výšky splátky a celkového preplatenia je doba

15 rokov. Prostredníctvom svojho konceptu financovania bývania ponúka AWD to najvhodnejšie riešenie aj Vám.

MÔŽE HYPOTÉKU NA ÚROVNI 4 % ZÍSKAŤ AJ KLIENT, KTORÉHO PÔVODNÁ HYPOTÉKA MAĽA INÚ ÚROKOVÚ SADZBU? MÔŽE BYŤ VÝHODNÉ JU ZMENIŤ A S ČÍM MUSÍ KLIENT POČÍTAŤ?

Pri ukončení fixácie úveru je klientovi prehodnocovaná úroková sadzba. Reálny efekt však môže byť rôzny. Keďže sa v poslednom období zvýšila delikvencia splácaných hypoték, ako dôsledok globálnej finančnej krízy, banky síce znížia klientovi obchodnú maržu, ale na druhej strane mu zvýšia rizikovú prirážku. Takže v konečnej podobe klient môže dostať o niečo nižšiu úrokovú sadzbu, ako pôvodne mal, ale len veľmi ťažko pod 4 %. Klient môže vtedy požiadať o novú hypotéku v inej banke, ktorá posúdi jeho aktuálnu bonitu a klient môže tak získať úver aj pod 4 %. Klient musí zvážiť, či rozdiel v úrokovej sadzbe oproti starom úvere je pre neho výhodný. Netreba pri tom zabúdať na poplatok za predčasné splatenie „starého“ úveru, ktorý sa pohybuje vo väčšine bánk vo výške 4 % z výšky zostatku úveru a banka ho môže odpustiť, ak klient požiada o nový úver v rovnakej banke, ako mal ten pôvodný.

NOVELA ZÁKONA O BANKÁCH, NADOBÚDAJÚCA ÚČINNOSŤ 1. 1. 2012 PRINÁŠA NIEKOĽKO PODSTATNÝCH ZMIEN

- novela zrovnoprávnila hypotekárny úver a spotrebný úver zabezpečený nehnuteľnosťou
- zmluva o úvere musí obsahovať úrokovú sadzbu, ktorá sa skladá z platnej základnej úrokovej sadzby a hrubej marže
- banka je povinná zverejňovať výšku základnej úrokovej sadzby na svojom webovom sídle
- novela zakazuje požadovať od klienta úhradu úrokov, poplatkov alebo iných nákladov v súvislosti s predčasným splatením úveru na podnet klienta, ak k predčasnemu splateniu úveru dôjde v súvislosti s uplynutím doby fixácie úrokovej sadzby úveru alebo v súvislosti so zmenou úrokovej sadzby úveru
- banka je povinná bezodplatne oznámiť klientovi termín:

A/ uplynutia doby fixácie úrokovej sadzby úveru, a to najneskôr dva mesiace pred uplynutím tejto doby

B/ vykonania zmeny úrokovej sadzby úveru, úrokovú sadzbu na nasledujúce úrokové obdobie, aktuálnu výšku základnej úrokovej sadzby ku dňu vyhotovenia oznámenia a výšku hrubej marže na nasledujúce úrokové obdobie, a to najneskôr dva mesiace pred jej vykonaním a začatím uplatňovania tejto zmeny

Ako si zabezpečiť krásnu jeseň života Mgr. Miriam Štaffová

Najznámejšiu rozprávku o hospodárení s peniazmi pozná asi každý.

Rozprávka O troch grošoch je ľahko aplikovateľná a veľmi poučná v každej dobe. Jej základ ešte donedávna presne kopíroval náš dôchodkový systém: jeden groš vraciam (platím odvody do sociálnej poisťovne, z ktorých sa vyplácajú dôchodky), z jedného žijem (uspokojujem svoje momentálne potreby) a jeden požičiavam (zabezpečujem výchovu a vzdelanie vlastným deťom v nádeji, že raz sa o mňa postarajú). V dnešnej dobe to až tak celkom neplatí a hovorme radšej o štyroch grošoch. Ten štvrtý groš by mal byť použitý na zabezpečenie vlastnej staroby.

Spoliehať sa na to, že sa raz, keď už nebudeme vládvať pracovať, o nás niekto postará, je viac než riskantné. Ako sa máme teda postarať o svoj dôchodok? Máme viacero možností.

Prvý pilier tvorí starobný dôchodok, čiže dôchodková dávka, ktorá sa za podmienok ustanovených zákonom č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov poskytuje zo starobného poistenia. Účelom starobného dôchodku je zabezpečiť poistencovi príjem v starobe. Zamyšľame sa na chvíľu nad faktormi ovplyvňujúcimi výšku nášho budúceho dôchodku zo Sociálnej poisťovne. Dôchodok od štátu je podmienený princípom solidarity, ktorého základným pilierom sú povinné odvody do Sociálnej poisťovne. Každý zamestnanec spolu so zamestnávateľom odvádza mesačne do Sociálnej poisťovne odvody vo výške takmer 50 % zo superhrubej mzdy. Sociálna poisťovňa prijaté peniaze hneď používa na výplatu dôchodkov, sociálnych dávok a pod., teda disponuje vždy prostriedkami len z aktuálnych odvodov.

Na vyplácanie dôchodkov je nevyhnutné dostatočné množstvo financií v Sociálnej poisťovni, čo je podmienené dostatočným počtom prispievajúcich (každá zárobkovo činná osoba, teda každý zamestnaný človek). Pri dnešnej miere nezamestnanosti 11,6 % (podľa údajov Štatistického úradu) to znamená, že zo 100 ľudí v produktívnom veku je takmer 12 nezamestnaných, tzn., že do Sociálnej poisťovne na starobné poistenie neprispievajú, ale naopak, s veľkou pravdepodobnosťou z nej peniaze vo forme podpory v nezamestnanosti alebo rôznych sociálnych dávok odčerpávajú. Zárobkovo činné osoby sú spravidla osoby vo veku 18 až 62 rokov.

Pri poklese pôrodnosti a zvyšujúcom sa veku dožitia je jasné, že počet osôb v produktívnom veku v pomere k osobám poberajúcim starobný dôchodok klesá. Kým v minulosti na jedného dôchodcu pripadalo cca 10 pracujúcich, v dnešnej dobe je to už len 2,5 pracujúceho na jedného dôchodcu. A tento pomer sa stále zhoršuje! Aká bude výška Vášho dôchodku a istota jeho vyplatenia o 10 a viac rokov?

Druhý pilier začal fungovať 1. 1. 2005 ako systém starobného dôchodkového sporenia. Sporiteľ (zamestnaný občan) zapojený do druhého piliera si sporí na dôchodok na svojom osobnom účte prostredníctvom dôchodkovej správ-

covskej spoločnosti (DSS). Časť príjmov, ktoré povinne odvádza každý zamestnaný občan do Sociálnej poisťovne na účely dôchodkového sporenia sa rozdelia na dve časti. Jedna ostáva v Sociálnej poisťovni, ktorá následne financuje súčasné dôchodky a časť putuje na osobný účet sporiteľa vedený v ním zvolenej DSS. Výhodou tohto systému je, že dôchodok sporiteľa bude financovaný z dvoch zdrojov - zo Sociálnej poisťovne a súčasne aj z príslušnej DSS. Ďalšou veľkou výhodou je, že všetky peniaze na osobnom dôchodkovom účte sú majetkom sporiteľa a v prípade úmrtia sú predmetom dedenia. Výnosy druhého piliera závisia od úspešnosti investovania vložených finančných prostriedkov prostredníctvom správcovských spoločností, ktoré investujú v súlade so stratégiou zvolenou sporiteľom. V súčasnosti druhý pilier ovplyvňujú aj vonkajšie faktory, ako zákon upravujúci jeho podmienky, vrátane viacerých novelizácií.

Tretí pilier je skôr spomenutým štvrtým grošom - dobrovoľným samostatným sporením na dôchodok. Poskytuje široké spektrum možností, z ktorých je možné si vybrať možnosť šitú na mieru tak, aby presne vyhovovala individuálnym požiadavkám a finančným možnostiam. Sporiteľ si môže zvoliť životné poistenie, doplnkové dôchodkové sporenie, podielové fondy, bankové vklady, garantované vklady a fondy, ETF a iné fondy obchodované na burze, akcie, kúpu nehnuteľnosti, alebo sa môže rozhodnúť pre alternatívne investície. Ide o dôchodok, ktorý bude pre Vás v budúcnosti dôležitým a pravdepodobne jediným zdrojom príjmu. Prežité Vaše sny jesene života vďaka AWD konceptu dôchodku.

Poradenské centrá AWD na Slovensku

Bratislava	Nitra	Trenčín	Martin
Einsteinova 24 851 01 Bratislava	Oáza office centrum Štúrova 71/A, 949 01 Nitra	Jilemnického 2 / 7. poschodie 911 01 Trenčín	M. R. Štefánika 1 036 01 Martin
milan.singhofer@awdsk.sk juraj.matys@awdsk.sk	julius.misutka@awdsk.sk gabriela.torokova@awdsk.sk	patrik.farula@awdsk.sk	marcela.vojtkova@awdsk.sk

AWD s.r.o., Einsteinova 24, 851 01 Bratislava
tel.: 02/ 3300 2266
info@awdsk.sk
www.awdsk.sk